

Messadi

per la radunanza communal da digls 25 da zarcladour 2018

Stimadas votantas

Stimos votants

Igls 25 da zarcladour ò la radunanza communal da decider tranter oter davart igls suandonts affars:

Tractanda 3:

Rendachint 2017

La suprastanza communal Az sottametta igl sagond rendachint digl cumegn da Surses cun en resultat plaschevel. Igl rendachint 2017 sera cun en surple d'antradas da 4'170'054 francs. Igl onn passo è chel sto 10.8 milliuns francs ed ò cuntignia la contribuziun digl cantun dad 8.4 milliuns francs per la fusiun.

Igl resultat operativ è damai 1.74 milliuns francs pi ot tg'igl onn passo e pò neir declero cun las antradas supplementaras da 340'000 francs or digl menaschi, scu er cugl migler resultat da finanziaziun da 1.4 milliuns francs. Chella gronda differenza vign argumentada cun ena rectificaziun da valour sen ena immobiglia dalla facultad da finanzas, tgi ò gia da neir fatga angal igl onn 2016. Pinavant è nia paea or igl 2017 dalla Ovras electricas Ragn d'Err SA ena dividenda da 247'000 francs.

Igl rendachint è nia controllo digl uffezi da cumegns digl cantun Grischun scu post da revisiun extern per igl noss cumegn, ed è nia catto per an urden.

Detagls pudez piglier or dall'annexa tgi cuntignia ena resumaziun dalla bilantscha per igls 31-12-2017, digl chint da gudogn e sperdita 2017, digl chint d'investiziun 2017 ed anc otras infurmaziuns. Viglias er piglier cunaschientscha digls rapports da controlla digl post da revisiun e dalla cumischung da gestiun.

Igl rendachint 2017 detaglea cun las annexas è activo sen nossa pagina d'internet.

Proposta dalla suprastanza:

La suprastanza, igl post da revisiun e la cumischung da gestiun proponan alla radunanza communal d'approvar igl rendachint 2017, tgi cumpeglia bilantscha, chint da gudogn e sperdita, chint d'investiziun, chint dalla circulaziun digls daners e l'agiunta.

Tractanda 4:

Reglamaint davart l'execuziun dalla migliuraziun generala per la vischnanca da Sur

La radunanza communal digl anteriour cumegn da Sur ò approvo e mess an vigour igls 27 da favrer 2004 en reglamaint davart l'execuziun dalla migliuraziun generala Sur. Las lavours dalla migliuraziun cuntinueschan anc. Perveia dalla fusiun digls cumegns ò igl reglamaint pero da neir adatto alla situaziun actuala. Igl reglamaint regla surtot la surdada dallas incumbensas e competenzas agls organs comunals, scu er la contribuziun finanziaria digl cumegn.

Igl regulativ preschaint sa basa alla lescha da migliuraziun digl cantun Grischun ed è nia examinò ed approvo digl uffezi d'agricultura e da geoinfurmaziun digl cantun Grischun, tgi è competent an chella tgossa.

Proposta dalla suprastanza:

La suprastanza propona alla radunanza communal d'approvar igl reglamaint davart l'execuziun dalla migliuraziun generala per la vischnanca da Sur.

Tractanda 5:

Project d'investiziun "furmaziun nova digl kiosc e digl conturn Lai Barnagn" (realisaziun an dus etappas): dumonda da credit d'impegn per costs cumplessivs da 1.8 milliuns francs

---

Chel project è gio risguardo aint igl preventiv d'investiziun 2018 cun ena somma da 1.1 milliuns francs.

Igl bietg existent tar igl Lai Barnagn è nia erigia da madem taimp scu igl lai, igl mez digls onns otganta. Sur igls onns è igl bietg adegna puspe nia adatto allas circumstanzas e mantignia. Perveia da differentes projects planisos sen igl areal digl lai, èn igls davos onns pero neidas fatgas angal las lavours da sanaziun las pi bisignevlas ve digl bietg. Cotras è ossa ena renovaziun generala ve digl bietg indispensabla. Scu ampren pass succeda la furmaziun nova cun la renovaziun digl kiosc e l'adattaziun digl conturn direct dasperas incl. la veia d'access.

La realisaziun duess succeder igl aton 2018 e la premaveira 2019, uscheia tgi na dat nigra interrupziun digl travagl durant la staschung da stad.

An en sagond pass ègl alloura previa d'adattar igl ulteriour conturn e digl furmar per part da nov.

Igl project digl kiosc Lai Barnagn è nia elaboro alla basa digl concept surordino digl cumegn da Surses per igl svilup digl areal digl lai, scu er tenor igls basigns e las prescripziuns per bietgs publics e menaschis da gastronomia.

Igl bietg existent vign per part restructuro e las installaziuns sanitaras ed indrez sanitaras vignan renovos. Perveia dallas localitads mengia pitschnas vign igl bietg existent angrondania scu bietg an elemaints da lenna e cumpeggia la cuschigna nova e locals dasperas. Igl bietg annex vign tatgea agl bietg existent e survign ena cumparsa homogena, graztga alla nova flodra.

La nova veia d'access pussiblitescha en access sainza impedimaint agl kiosc ed agl sectour dallas gardarobas ed è part dalla veia anturn igl lai, tgi vign concepeida da nov.

Cun la furmaziun generosa, moderna ed amparnevla vignan igl bietg ed igl conturn pi attractiv. Tenor la calculaziun montan igls costs per la furmaziun nova digl bietg e digl conturn direct dasperas a radond 1.8 milliuns francs.

Proposta dalla supranza:

La supranza propona alla radunanza communal d'approvar la dumonda da credit d'impegn da 1.8 milliuns francs per la furmaziun nova digl bietg e digl conturn direct anturn chel incl. la veia d'access agl Lai Barnagn an dus etappas (aton 2018 e premaveira 2019). La supranza communal vign igl madem mument incumbensada cun l'execuziun.

Tractanda 6:

Project per sanaziun veia da gôt Spegnas a Rona; dumonda da credit da fr. 285'000.00

Chel project n'è betg cumpiglia aint igl preventiv d'investiziun 2018. Perveia dall'urgenza duess la sanaziun neir fatga gio igl onn current, per evitar donns.

Situaziun da partenza:

La veia da gôt Spegnas (Rona) cun ena lunghezza da var 3.5 km s'extenda davent digl punt sur igl Ragn da Livizung anfignen tar igl gôt sur Spegnas. An dus lis corra igl ual da Spegnas tras tumbigns sot la veia or. La veia serva alla cultivaziun digl gôt, scu er alla cultivaziun digl fons da Tgaclara anfignen Spegnas.

La veia sa catta cumplettamaintg sen territori digl cumegn da Surses, la part planeiva giudem è er an proprietad digl cumegn. Possessoura dalla gronda part dalla veia è la Corporaziun Spegnas. Uscheia è er neida l'iniziativa d'instradar en project per la sanaziun dalla veia da Spegnas dalla Corporaziun Spegnas, percheigl tgi divers lis dalla veia vignan adegna puspe donnageas fermamaintg digl ual tgi vo suror. Igl muteiv per chels donns èn igls tumbigns sot la veia a Spegnas e Sot Spegnas, tgi èn dimensiunos bler mengia pitschens e biagias aint da moda mengia planeiva. Tar mintga burasca pi gronda, scu per exaimpel las premaveiras 2016 e 2017, stoppa la grava igls tumbigns, chegl tgi fò tg'igl ual vo suror e corra per part sen en toc relativamaintg lung giu dalla veia e la donnegia cotras. Igl madem vala er per la veia laterala a Tga, tgi traversa igl ual cun en repass. Cò stat la grava anavos aint igl repass, uscheia tgi igl ual vo suror, corra giu dalla veia laterala sen la veia da gôt da Spegnas e caschungia er lò donns.

Per migliurar la problematica dalla grava, ins ò erigia igls onns 1990 sur Spegnas en indrez per tschaffar la grava. Chel adamplescha angal parzialmaintg igl sies scopo. Chegl or dalla raschung tgi cun tigneir anavos la grava, mantga chella pi an giu aint igl ual uscheia tgi l'ava smaglia adegna duple igl letg e destabilisescha cotras la scarpa laterala.

Aint igl gôt dalla Corporaziun Spegnas duess, tenor plan da menaschi, neir raccolto durant igls onns 2005 anfignen igl 2024 radond 5'000 tfm lenna. La surfatscha digl gôt tgi vign equipada dalla veia Spegnas monta a radond 120 ha.

Descripziun digl project:

Igl project cumpeggia las maseiras pi urgentas per sierar tgi la veia da gôt resta carabla. Las maseiras duessan redutgier la prubablada tgi igl ual vo suror e donnegia la veia. La grava duess neir manada tant scu pussebel anavant aint igl ual. Las dus traversas digl ual dalla veia da gôt vignan fatgas cumplettamaintg da nov. Per traversar igl ual è pervia mintgamai ena punt da lenn. Er la traversa dalla veia laterala a Tga vign sanada. Igl repass existent vign ramplazzo d'en repass nov, construia an betun.

Scu ulterioura maseira è previa da spazzar igl indrez per tschaffar la grava se Spegnas. An pe da chel vign restabilia e franco igl letg digl ual cun crappa tgi vign explotada segl li. Per evitar tgi plantas instabilas cupetgan dalla scarpa giu aint igl ual, duessan chellas plantas per lung digl ual neir taradas e rumagedas. La spazzada digl indrez da tschaffada vign argumentada d'ena vart cun igls costs relativamaintg ots per la svidada annuala. Da l'otra vart, scu gio menziuno, mantga la grava tgi vign tigneida anavos siva pi an giu aint igl ual, uscheia tgi l'ava smaglia veuple igl letg e destabilisescha cotras la scarpa laterala. Tras chegl n'adamplescha igl indrez da tschaffada d'ena vart betg ple igl sies scopo, da l'otra vart vignan las scarpas instabilas.

Igls costs totals dalla sanaziun montan a radond 285'000 francs. Igl uffezi da gôt e prievels dalla nateira digl Grischun ò mess an vista contribuziuns forestalas da 66%. Igls costs restants vignan repartias sen igl cumegn e la Corporaziun Spegnas.

Proposta dalla suprastanza:

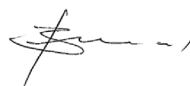
La suprastanza propona alla radunanza communal d'approvar la dumonda da credit da 285'000 francs per la sanaziun dalla veia da gôt Spegnas a Rona. La suprastanza communal vign igl madem mument incumbensada cun l'execuziun.

Tinizong, igls 8 da zarcladour 2018

Per la suprastanza communal Surses:

Leo Thomann
mastral

Beat Jenal
canzlist